

บทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการมูลฝอยและน้ำเสีย
: กรณีศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม

อภินันท์นาคาร
ห้องสมุดคณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาเทคโนโลยีการบริหารสิ่งแวดล้อม
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2542

ISBN 974-662-739-2

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล

๖๗
๖ ๒๖๗๑
๑๕๔๒
๓-๓

3937159 ENTM/M : สาขาวิชา:เทคโนโลยีการบริหารสิ่งแวดล้อม; วท.ม.(เทคโนโลยีการบริหารสิ่งแวดล้อม)

คำสำคัญ : บทบาท / องค์การบริหารส่วนตำบล / มูลฝอย / น้ำเสีย

วรรณฯ ยังเจริญ : บทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการมูลฝอยและน้ำเสีย : กรณีศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม (THE ROLE OF SUBDISTRICT ORGANIZATION COUNCIL MEMBERS ON WASTE AND WASTE WATER MANAGEMENT : A CASE STUDY MUANG DISTRICT, NAKHON PATHOM PROVINCE)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ : พิสิฐ สุกรีพงษ์, วท.ม., ปุสดี มอนซอน, สด.ม., M.O.H., ประกายรัตน์ สุขุมลชาติ, ศศ.บ., M.S., ขจรชัย วัฒนาประยูร, ร.บ., พบ.ม. (เกียรตินิยมดี), 327 หน้า. ISBN 974-662-739-2

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา ปัจจัยที่มีผลต่อบทบาท ความรู้ และทัศนคติของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการมูลฝอยและน้ำเสีย อำเภอเมือง จังหวัดนครปฐม การศึกษาใช้วิธีการวิจัยเชิงสำรวจในการศึกษาบทบาท ปัจจัยที่มีผลต่อบทบาท ความรู้ และทัศนคติในการจัดการมูลฝอยและน้ำเสีย โดยใช้แบบสอบถามกับสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล 235 ราย และสัมภาษณ์แบบเจาะลึกกับนายอำเภอ 1 ราย ปลัดอำเภอ 8 ราย ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล 12 ราย จัดสนทนากลุ่มกับกลุ่มสตรี 12 ราย การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อบทบาท ความรู้ และทัศนคติในการจัดการมูลฝอยและน้ำเสีย ใช้สถิติการวิเคราะห์ความผันแปรร่วม และการวิเคราะห์การจำแนกพหุ ใช้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ และสนทนากลุ่มบรรยายประกอบผลการศึกษา ซึ่งผลการศึกษาพบว่า สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลส่วนใหญ่มีบทบาท และมีความรู้ในการจัดการมูลฝอยและน้ำเสียในระดับต่ำ แต่มีทัศนคติในการจัดการมูลฝอยและน้ำเสียในระดับสูง ปัจจัยที่มีผลต่อบทบาทในการจัดการมูลฝอยและน้ำเสียอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ ประสบการณ์การฝึกอบรมการจัดการมูลฝอยและน้ำเสีย การรับรู้ข่าวสารในการจัดการมูลฝอยและน้ำเสีย ทัศนคติในการจัดการมูลฝอยและน้ำเสีย ปัจจัยที่มีผลต่อความรู้ในการจัดการมูลฝอยและน้ำเสีย คือ ระดับการศึกษา รายได้ของครัวเรือน และอายุ นอกจากนี้ระดับการศึกษา สถานภาพการเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล (โดยตำแหน่ง หรือโดยการเลือกตั้ง) และความรู้ในการจัดการมูลฝอยและน้ำเสีย มีผลต่อทัศนคติในการจัดการมูลฝอยและน้ำเสียอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย คือ กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ควรส่งเสริมให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีความรู้ในการจัดการมูลฝอยและน้ำเสีย ผ่านสื่อโทรทัศน์ และหนังสือพิมพ์ พร้อมทั้งจัดฝึกอบรมทั้งด้านทฤษฎี และจัดอบรมเชิงปฏิบัติการในการจัดการมูลฝอยและน้ำเสีย เนื่องจากความรู้อย่างนี้จะมีผลต่อทัศนคติในการจัดการมูลฝอยและน้ำเสีย และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลสามารถนำความรู้ที่ได้รับ ไปใช้เพิ่มเติมบทบาทในองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งนำไปสู่การพัฒนาสภาพสิ่งแวดล้อมในตำบลต่อไป นอกจากนี้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลควรกำหนดข้อบังคับ และจัดกิจกรรมการจัดการมูลฝอยและน้ำเสียของชุมชน เพื่อประชาชนจะได้มีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาอย่างจริงจังต่อไป

3937159 ENTM/M : MAJOR : TECHNOLOGY OF ENVIRONMENTAL MANAGEMENT ; M.Sc. (TECHNOLOGY OF ENVIRONMENTAL MANAGEMENT)

KEYWORDS : ROLE / SUBDISTRICT ORGANIZATION / WASTE / WASTE WATER

WANNA YOUNGAROEN : THE ROLE OF SUBDISTRICT ORGANIZATION COUNCIL MEMBERS ON WASTE AND WASTE WATER MANAGEMENT : A CASE STUDY MUANG DISTRICT, NAKHON PATHOM PROVINCE. THESIS ADVISORS : PISIT SUKREEYAPONGSE, M.Sc., PUTSATEE MONZON, M.A., M.O.H., PRAKAIKAT SUKHUMALCHART, B.A., M.S., KHACHONCHAI WATTANAPRAYURN, B.A., M.P.A. (Honors), 327 P. ISBN 974-662-739-2

The purpose of this research was to study the factors affecting the role performance of subdistrict organization council members in waste and waste water management in Nakhon Pathom province. Survey research method was used in this study. Questionnaires were distributed to 235 council members and the factors affecting role performance were analysed using analysis of covariance (ANCOVA) and multiple classification analysis (MCA). Qualitative data were also collected by in-depth interviews with 1 district officer, 8 assistant district officers as well as 12 deputy chief executive of the subdistrict administration organization and a focus group session with 12 members of women's organization, non of whom were subdistrict organization council members. These data were used to explain the result of the questionnaires survey.

A performance scale (high, medium, low) was constructed by the researcher to measure level of role performance. The results shows that role performance was generally low and was affected by whether members had training experience, whether they had received relevant information and whether they had a positive attitude towards the role ($P < 0.05$)

Level of education, household income and age affected knowledge of waste and waste water management significantly ($P < 0.05$). Level of education, status of council members (appointed or elected) and knowledge of waste and waste water management affected attitude towards waste and waste water management significantly ($P < 0.05$).

It is recommended that the Department of Government in Ministry of the Interior should disseminate waste and waste water information through the mass media such as televisions newspapers and it should also organize training course in waste and waste water theory and application through lectures and workshops for council members. Knowledge would improve attitude and, inturn, improve role performance in subdistrict organization council for develop environmental existing in subdistrict. Council members should also have a greater role in the formulation of role and regulation for waste and waste water management in their communities. Finally, communities members should be encouraged to participate in finding solutions to communities problems concerning waste and waste water management.